

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Péchy Kristóf ügyvéd által képviselt I - IV. rendű felpereseknek, a dr. Rakiczki Renáta jogtanácsos által képviselt alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. május 26. napján meghozott, 36.P.20.463/2009/31. számú ítélete ellen, az alperes részéről 32. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részeit nem érinti, fellebbezett rendelkezését pedig megváltoztatja, és a gépjármű bérleti díj megtérítésére, valamint a nem vagyoni kártérítés fizetésére vonatkozó kereseti kérelmeket elutasítja. A felpereseket terhelő elsőfokú részperköltség összegét 200.000 (kétszázezer) forintra felemeli. Az alperes által az államnak térítendő kereseti illeték összegét 19.200 (tizenkilencezer-kétszáz) forintra leszállítja, míg az állam terhén maradó kereseti illeték összegét 340.800 (háromszáznegyvenezer-nyolcszáz) forintra felemeli. Az állam által előlegezett 295.000 (kétszázkilencvenötezer) forint szakértői díjból az alperes 15.000 (tizenötezer) forintot köteles az államnak megtéríteni, míg a fennmaradó 280.000 (kétszáznyolcvanezer) forint az állam terhén marad.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg az alperesnek 15 nap alatt 50.000 (ötvenezer) forint másodfokú perköltséget, míg a le nem rótt 149.700 (száznegyvenkilencezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I. rendű felperes 2006. szeptember 30-án a V. F. tulajdonában lévő személygépkocsit vezette. A gépkocsiban utaztak gyermekei, a III. és a IV. rendű felperesek is. A felperes a ... utcából balra kanyarodott a ... utcába, amikor összeütközött egy, öt balról előző gépkocsival. Ez utóbbi gépjármű üzemben tartója az alperessel kötött kötelező gépjármű felelősségbiztosítási szerződést, ami a

baleset időpontjában is hatályban volt. A II. rendű felperes az I. rendű felperes mögött, egy másik gépkocsiban közlekedett, így szemtanúja volt a balesetnek. A balesetben az I. rendű felperes fejét ütés érte. A sérülését ambuláns kezelés keretében kórházban látták el, majd otthonába bocsátották. Az alperes megfizetett az I. rendű felperesnek 200.000 forint nem vagyoni kártérítést, továbbá a gépjármű tulajdonosának megtérítette a gépjárműben keletkezett kárból 375.000 forintot és a szállítással felmerült költségek felét. V. F. a felperesre engedményezte a közlekedési balesettel kapcsolatban keletkezett kártérítés iránti követelését.

A felperesek a balesett miatt keletkezett káraik megtérítése iránt terjesztettek elő keresetet. Az I. rendű felperes 1.800.000 forint, a II. rendű felperes 500.000 forint, a III. és a IV. rendű felperesek személyenként 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Hivatkoztak arra, hogy a baleset következtében sérültek a testi épséghez és az egészséghez fűződő jogaik. Előadták, hogy a baleset és annak következményei valamennyi felperesnek pszichés traumát okoztak. Az I. rendű felperes igényt tartott további 74.560 forintra a gépjármű lízingszerződés lezárásával felmerült többletköltség címén, 357.000 forintra a balesetben megsérült ingóságok értéke címén és 700.000 forintra gépkocsi bérleti díj címén. Az I. rendű alperes előadta, hogy a korábban általa használt, és a balesetben megsérült gépkocsi pótlására másik járművet bérelt, ezzel havonta 100.000 forint költsége merült fel.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperesek perköltségben marasztalására irányult. Elismerte a helytállási és a teljesítési kötelezettségének a fennállását, tételesen vitatta azonban a felperesek kárainak bekövetkezését, a balesettel való okozati összefüggését és összegét. Vitássá tette, hogy a lízingszerződés lezárásával kapcsolatban felmerült többletköltség okozati összefüggésben áll a balesettel. Érvelése szerint nem értékelhető az alperes terhére, hogy a gépjárművet annak tulajdonosa hitelre vásárolta. Hivatkozott arra, hogy a felperesek a dologi károk tekintetében nem tettek eleget maradéktalanul az őket terhelő bizonyítási kötelezettségnek. Okfejtése szerint az I. rendű felperes azért nem tarthat igényt a gépjármű bérlésével felmerült költségek megtérítésére, mert a balesetben megsérült jármű nem az I. rendű felperes tulajdona volt, így annak pótlásával nem merült fel kára. Előadta, hogy az I. rendű felperes nem vagyoni kárát megtérítette, és vitatta, hogy a II., III. és IV. rendű felpereseknek nem vagyoni kára keletkezett.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek 2.814.060 forint tőkét, és utána 2008. január 11. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 100.000 forint perköltséget. Az alperest 168.800 forint feljegyzett kereseti illeték és 191.625 forint állam által előlegezett költség megtérítésére kötelezte, és megállapította, hogy a fennmaradó kereseti illetéket és állam által előlegezett költséget az állam viseli. Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy az alperes a Ptk. 346. § (1) bekezdésére figyelemmel alkalmazott Ptk. 339. § (1)

bekezdése és a 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet alapján köteles megtéríteni a felperesek kárait. A periratokhoz csatolt számla alapján bizonyítottanak találta, hogy a sérült gépjármű tulajdonosának a lízingszerződés lezárásával kapcsolatban 74.560 forint költsége merült fel. Rámutatott, hogy az I. rendű felperes engedményesként jogosult volt ezt a követelést perben érvényesíteni. Kifejtette, hogy a felperesek csak részben tudták bizonyítani azt, hogy a keresetlevélben megjelölt vagyontárgyak a baleset időpontjában a gépkocsiban voltak. A balesetben bizonyítottan sérült vagyontárgyak értékét a perben beszerzett szakérői vélemény alapján 244.500 forintban állapította meg, és ennek az összegnek a megfizetésére kötelezte az alperest. A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok és K. O. tanú vallomása alapján tényként állapította meg, hogy a felperesek 2006. október 4-től 2007. május 16-ig gépkocsit béreltek, és 700.000 forint bérleti díjat fizettek ki. Az elsőfokú bíróság B. T. tanú vallomása alapján tényként fogadta el, hogy az I. és a II. rendű felperesek a balesetet megelőzően is külön-külön gépjárművet használtak. Figyelemmel arra, hogy az I. rendű felperes a járművet munkája ellátásához és gyermekei szállítására használta, indokoltnak ítélte meg a sérült gépkocsi pótlását bérelt járművel. Rámutatott, hogy a felperesek okiratokkal bizonyították, hogy a jármű bérlésével 700.000 forint bérleti díj költségük merült fel. Az elsőfokú bíróság okfejtése szerint ezt a költséget csökkenteni kell 15 % önköltséggel, ezért az alperes 595.000 forint megfizetésére köteles. Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a baleset során sérült az I., a II. és a III. rendű felperesek testi épséghez és egészséghez fűződő joga, míg a IV. rendű felperest nem érte nem vagyoni kár. A beszerzett orvosi szakvélemény alapján arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű felperest fokozott érzelmi megterhelés érte, de nem alakult ki nála tüneti mentális zavar. A II. rendű felperes vonatkozásában nem vagyoni kárként értékelte, hogy a II. rendű felperesnek tehetetlenül kellett átélnie hozzátartozói balesetét úgy, hogy annak megakadályozására nem volt módja. Az óvodai szakértő véleménye alapján azt a következtetést vont le, hogy a III. rendű felperest megviselte a baleset, azonban azt a saját értelmi szintjén megértette és feldolgozta. Az elsőfokú bíróság okfejtése szerint a felperesek nem vagyoni kárainak kiküszöböléséhez az I. rendű felperes esetében 1.500.000 forint, a II. és a III. rendű felperesek esetében személyenként 300.000 forint nem vagyoni kártérítés szükséges és indokolt.

Az ítélet ellen, annak részbeni megváltoztatása, marasztalásának 319.060 forintra való leszállítása érdekében az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott több, a gépjármű bérleti díj megtérítése iránti követelés elbírálása szempontjából lényeges körülményt. Ilyen körülményként jelölte meg azt, hogy a felperesek csak 2008. január 11-én jelentették be a kárigényüket az alperesnek, ezért az alperesnek nem volt lehetősége a kárigény korábbi rendezésére. Álláspontja szerint a felperesek ezzel megszegték a kárenyhítési kötelezettségüket. A kárenyhítési kötelezettség megszegéseként kérte értékelni azt is, hogy a felperesek hét hónap alatt közel annyit fordítottak gépjármű bérlésére, mint amennyi a sérült gépkocsi balesetkor értéke volt. Azzal érvelt, hogy késedelem nélküli kárbejelentés esetén a felpereseknek lehetősége lett volna másik gépkocsi vásárlására. Vitatta a gépjármű bérleti díj összegét is, és utalt annak eltúlzott mértékére. Fenntartotta azt az

álláspontját, ami szerint az I. rendű felperes azért sem tarthat igényt a bérleti díj megtérítésére, mert nem ő volt a balesetben megsérült jármű tulajdonosa. Kifejtette, hogy a beszerzett orvosi szakvélemény nem támasztotta alá a II. és a III. rendű felperesek egészségkárosodását. Emiatt továbbra is vitássá tette, hogy a II. és a III. rendű felpereseknek nem vagyoni kára merült fel. Hivatkozott arra, hogy az I. rendű felperes nem vagyoni kárai 200.000 forint kártérítéssel küszöbölhetők ki, amit már az alperes teljesített.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

Az alperes a fellebbezésében nem támadta az elsőfokú bíróság ítéletének a keresetet elutasító, valamint az alperest 319.060 forint megfizetésére kötelező rendelkezését. Ezért ezek a rendelkezések a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján első fokon jogerőre emelkedtek. Emiatt a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét kizárólag a fellebbezéssel támadott marasztaló rendelkezések tekintetében vizsgálta felül.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés megalapozott.

Nem vagyoni kártérítés:

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában helyesen állapította meg az alperes kártérítési felelősségének a jogi alapjait.

A kártérítés alkalmazásának elengedhetetlenül szükséges feltétele a kár bekövetkezése.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése értelmében a kárért felelős személy a károsult nem vagyoni kárát is köteles megtéríteni.

Nem vagyoni kárként értékelhető minden, a károsultat ért olyan személyi hátrány, aminek a következtében a károsult életminősége maradandóan, tartósan, vagy átmeneti jelleggel, de jelentős mértékben rosszabbá válik.

A perbeli balesetben az I. rendű felperes könnyebb sérülést szenvedett, míg a II-III-IV. rendű felperesek egyáltalán nem sérültek meg. Az I. rendű felperesnek a fizikai sérülése átmenetileg okozott kellemetlenséget és kisebb nehézséget, a sérülés azonban maradvány nélkül gyógyult. A sérülés következtében az I. rendű felperes életminősége sem maradandóan, sem tartósan nem romlott meg, az időleges kellemetlenségek és nehézségek pedig nem okoztak az életminőségében és életvitelében olyan jelentős változást, ami nem vagyoni kártérítés iránti követelést alapozhatna meg.

Azt az ijedtséget és lelki megrázkódtatást, ami a felpereseket a baleset következtében érte, valamennyi felperes megfelelően feldolgozta, ez a

megrázkódtatás egyik felperesnek sem okozott tartós vagy maradandó egészségkárosodást, és nem váltotta ki a felperesek személyiségének vagy életminőségének hátrányos megváltozását. Az átmeneti, de később megfelelően feldolgozott, és az életminőség romlásával nem járó lelki megrázkódtatás sem alapozhat meg nem vagyoni kártérítés iránti igényt.

Gépjármű bérelésével felmerült költség:

A Fővárosi Ítéltábla nem osztotta az alperesnek azt a fellebbezésben kifejtett álláspontját, ami szerint az I. rendű felperes követelésének a megalapozottságát kizárja az a körülmény, hogy a balesetben megsérült gépkocsi nem a felperes tulajdonában volt.

Az ítéltábla álláspontja szerint a jogvita elbírálásakor abból kell kiindulni, hogy az I. rendű felperes a balesetet megelőzően ingyenesen használhatta az egyébként nem vitásan a más tulajdonában lévő gépkocsit. Figyelemmel arra, hogy ez az ingyenesen használt gépkocsi a balesetben használhatatlanná vált, az I. rendű felperes a baleset miatt elesett az ingyenes gépjárműhasználat lehetőségétől. A balesetet megelőző állapot helyreállításával, a gépjármű pótlásával felmerülő költségeket ezért az I. rendű felperes jogosult kártérítésként érvényesíteni az alperessel szemben.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése kimondja, hogy a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

A baleset időpontjában hatályos, a gépjármű üzemeltetőjének kötelező felelősségbiztosításáról szóló 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendelet 8. § (5) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a károsult a káreseményt - annak bekövetkezésétől számított - 30 napon belül köteles bejelenteni a biztosítónak.

Az I. rendű felperes ezt a határidőt elmulasztotta, és csak jelentős késedelemmel, 2008. január 11-én jelentette be a káreseményt az alperesnek. Ez a késedelem megghiúsította azt, hogy az alperes a kárigényt a káresemény bekövetkezésétől számított rövid időn belül elbírálja, és a gépjárműben keletkezett kárt megtérítse. A gépjárműkár megtérítése lehetőséget adott volna a tulajdonosnak és az I. rendű felperesnek a balesetben sérült gépjármű megfelelő pótlására, és szükségtelenné tette volna másik gépjármű bérelését, valamint az ezzel felmerült kiadásokat.

Az ítéltábla jogi álláspontja szerint az I. rendű felperes a késedelmes kárbejelentéssel megszegte a Ptk. 340. § (1) bekezdésében előírt kárenyhítési kötelezettségét. Ebben a körben az ítéltábla különös jelentőséget tulajdonított annak a körülménynek, hogy a gépjármű bérelésével kapcsolatos költségek teljes mértékben a kárbejelentés előtt merültek fel, azok kiküszöbölésére vagy

csökkentésére az alperesnek a felperes felróható magatartására visszavezethető okból egyáltalán nem volt lehetősége. Az I. rendű felperesnek a bérleti díj megfizetéséből eredő kára abból származott, hogy az I. rendű felperes a kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget. A kárenyhítési kötelezettség elmulasztásának a jogkövetkezménye pedig az, hogy az alperes nem köteles megtéríteni az I. rendű felperes kárának ezt a részét.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a gépjármű bérleti díj megtérítésére, valamint a nem vagyoni kártérítés megfizetésére vonatkozó kereseti kérelmeket elutasította.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján a felek pernyertességének, illetve pervesztességének arányához igazodóan rendelkezett az elsőfokú részperköltség viseléséről. A le nem rótt kereseti illeték megfizetéséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján határozott.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket másodfokú perköltség megfizetésére, míg a le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján rendelkezett.

, 2012. január 20.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, Dr. Csóka István s. k. bíró